

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Biblia Elobi Nini Na Ntina Ya Malamu Mpe Mabe? — Moboko · Makomi ya KJV Elongo Na Mituya ya Strong's

THE FOUNDATION · THE ORIGINAL STUDY, SET IN THE ANCIENT ORDER

Malamu na mabe — Malakisi ya Ntina ya Biblia

LILOBA YA EBANDELI

Biloko mibale etele mi liboso ya moto nyonso na se ya likolo: bomoi mpe bolamu na mopanzi moko, liwa mpe mabe na mopanzi mosusu. Nkolo alingi bato na ye, ntango bakoli malamu, bapesa mayoki na bango mateya mpo na kokesenisa yango mibale. Tala malamu bato oyo basalaka mabe, mpo Makomi elakisi bango polele. Bayebi ndenge ya kosala mabe kasi bazangi boyebi ya kosala bolamu. Bakanaka mabe na nkó. Bameseni na yango tii ekomi eloko na bango, lokola loposo na bango moko. Na suka, bakoki kutu kolala pongi te soki basali eloko moko ya mabe te. Motema ya lolenge wana ebandaki wapi? Zonga na elanga. Wana etelemaki nzete ya bomoi, mpe wana etelemaki nzete ya boyebi ya bolamu mpe mabe, mpe mobeko moko ya polele. Nyoka alobaki ete liwa ekokoma te, mpe ete miso na bango ekofungwama. Mwasi amonaki, azwaki, aliaki, mpe apesaki; mpe miso ya bango mibale efungwamaki mpenza. Kasi boyebi wana epesaki bango koleka oyo bakokaki komema. Bayebaki bolamu, kasi bazangaki nguya ya kosala yango. Bayebaki mabe, kasi bazangaki nguya ya kotelema liboso na yango. Nsoni eyaki, mpe bobangi eyaki, mpe babombamaki mosika na Elongi oyo bazalisamaki mpo na kotelema liboso na yango. Na kati ya bikeke moke, mokano nyonso oyo ezalaki kobongisama na motema ya moto ekendaki na mabe ntango nyonso, mpe eyokisaki Nkolo mawa na motema na ye. Kasi ntango kosambisama esilaki koleka, moto moko atongaki etumbelo, mpe Nkolo ayokaki nsolo ya likabo, mpe alobaki elaka moko na motema na ye. Ndenge nini Noa ayebaki ete mbeka ekozongisela mabe eyano? Bomba motuna wana tii na suka, mpo eyanolami na nzete mosusu, na likabo mosusu, mbala moko mpo na ntango nyonso. Elaka etele mi na kokende: moto nyonso oyo akoyoka akobika na kimia, mpe akopema mosika na bobangi ya mabe. Luka koyeba yango malamu.

MITUNA MISATO OYO BOYEKOLI OYO EKOYANOLA:

1. Biloko nini mibale ezali liboso ya moto nyonso lelo, mpe mabe esalaka motema ya ndenge nini?
2. Boyebi ya malamumu mpe ya mabe esalaki nini na kati ya mobali mpe mwasi, mpe mpo na nini babombamaki liboso ya Nkolo?
3. Ntango mabongisi nyonso ya motema ya bomoto ezalaki se mabe ntango nyonso, eyano nini ezalaki na mabe wana, mpe nani akopema mosika na kobanga mabe?

MALOKA YA NTINA YA GRIKI

- “discerner” — **G1253 diakrisis** — kokabola, kosambisa kati na biloko mibale
mokano mobimba na liloba moko: makoki oyo elakisami mpo na koyeba bolamu mpe mabe (Hebrews 5:14)
- “makanisi ya bomoto” — **G145 aistheterion** — pouvoir ya koyeba, mayele ya kososola
boyebi ya kokabola ekolaka na kosalela yango — mayoki masengeli kolakisama
- “Malamu” — **G2570 kalos** — malamumu, sembo, na botau
la malamumu oyo moto akoli akoki koyeba
- “mabe” — **G2556 kakos** — mabe, mabe, oyo ekoki kosala mabe
mabe oyo moto akoli akoki koyeba mpe kobwaka
- “nzete” — **G3586 xylon** — nzete, mwete, lingenda
na nzete ekomaki boyebi oyo elekaki bokoki ya moto mpo na komema; na nzete masumu na ye ememamaki (1 Petro 2:24)

MAKAMBO YA NTINA YA EBREU

- “mabe” — **H7451 ra** — mabe, mabe, pasi, minyoko, mawa
Liloba ya boyekoli mobimba, etyami lisusu na lisusu na kotalana na oyo ezali malamumu
- “Malamu” — **H2896 towb** — malamumu, kitoko, malamumu
etyami liboso na biso na bomoi (Deuteronomi 30:15) — oyo Nkolo abengaka malamumu ezali solo malamumu
- “koyeba” — **H3045 yada** — koyeba, komona (na mayele), kokesenisa
koyeba malamumu na mabe — liloba ya nyoka, mpe mokumba ya moto
- “Boyebi” — **H1847 daath** — boyebi, bososoli
nkombo ya nzete — nzete ya boyebi ya malamumu mpe mabe
- “Kobanga” — **H3372 yare** — kobanga, kozala na bobangi; kotosa na limemya
mbuma ya liboso ya kozanga botosi: Nabangaki, mpe namibombaki
- “présence” — **H6440 panim** — elongi, elongi (bilongi)
kobombama na miso ya ye ezali kobombama na elongi ya ye
- “Boyokani” — **H982 batach** — kotia motema, kondima, koyoka libateli
eyano etiami liboso ya bobangi: mokolo nazali kobanga, nakotia elikya na ngai (Nzembo 56:3)
- “pasi” — **H6869 tsarah** — mobulu, bolozzi, mpasi ya motema
esika ya moke oyo mabe ekangelaka moto (Masese 1:27)
- “Mpasi” — **H6695 tsuqah** — pasi, mawa makasi
bopusipusi ya monguna likolo ya molimo (Proverbes 1:27)
- “accusé (na kotala momeseno)” — **H3928 limmud** — esakolamaki, esalelamaki
mabe eyekolami tii ekómi lokola loposo ya moto ye moko (Yirimia 13:23)
- “longonge” — **H3336 yetser** — makanisi, ekanisami, mokano
Eloko oyo Nzambe amonaki na motema ya moto liboso ya mpela, mpe na sima na yango (Genèse 6:5; 8:21)

LIKAMA YA EBANDELI

Ba-Ebre 5:14 Bilei ya makasi ezali mpo na mikolo, ba-oyo bayebi kokesenisa malamumu mpe mabe.

[G2556 kakos ■] [G2570 kalos ■] [G1253 diakrisis ■] [G145 aistheterion ■]

BILEI YA MAKASI = MPO NA MIKOLU → BAOYO BATOSILI MAYELE MPO NA KOSALELA, MPO YA KOKESINISA MALAMU MPE MABE.

(Makanisi na ngai ya moko — oyo ezali ntina ya lisolo mobimba: malamumu mpe mabe bakombamaki elongo na Makomi. Ezali te ete moto ameka mabe, kasi ete makoki ya koyeba esengeli kolakisama mpo na kokabola mpe kobwaka yango. Lisolo etali liboso bato oyo basalaka mabe, na nsima elanga esika boyebi eyaki, na nsima etumbelo esika mabe eyanolamaki.)

I. BOMOI NA MALAMU, LIWA NA MABE — BIYANO MIBALE ETIYAMI LIBOSO NA YO

A. Deteronomi 30:15 Tala, nasili kotia lelo, liboso na yo, bomoi mpe bolamumu, kufa mpe mabe.

[H7451 ra ■] [H2896 towb ■]

NATIYI LIBOSO NA YO LELO OYO: BOMOI + BOLAMU → LIWA + MABE.

(Makanisi na ngai moko — mabe, ra (H7451, mabe), ebengami lokola ekeseni ya malamumu, towb (H2896, malamumu), mbala na mbala na kati ya Makomi. Biloko wana mibale etiami ndenge moko mpo ete moto ayekola kokabola yango, ndenge pole ekabwanaki na molili.)

B. Mishe 3:1 Boye, nalobaki: «Boyoka, bino bakambi ya libota ya Jakobi, bino batambolisi ya libota ya Isalaele! Ezali bino te bato bosengeli koyeba malamumu mibeko? **[H7451 ra ■] [H2896 towb ■]**

[H3045 yada ■] (2) Nzokande, ezali bino bato bozali koboya bolamumu mpe bozali kolinga mabe. Bozali kolongola poso ya nzoto ya bato ya libota na ngai, bozali kolongola misuni na bango mpe kobuka mikuwa na bango.

EZALI BINO TE BATO BOSENGELI KOYEBA MALAMU MIBEKO? → NZOKANDE, EZALI BINO BATO BOZALI KOBOYA BOLAMU MPE BOZALI KOLINGA MABE.

C. Masese 1:24 Kasi lokola bosundolaki Ngai tango nazalaki kobelesa mpe moto moko te asalaki keba tango natandaki loboko **[H6695 tsuqah ■] [H6869 tsarah ■]** (25) lokola bobwakaki toli na Ngai mpe boboyaki kondima pamela na Ngai (26) Ngai mpe nakoseka bino tango pasi ekoyela bino, nakotiola bino tango minyoko ekokomela bino (27) tango minyoko ekokomela bino na pwasa lokola mvula ya kake makasi, tango somo ekoyela bino lokola ekumbaki, tango mawa mpe somo ekokomela bino. (28) Bakoganga epai na Ngai, kasi nakoyanola bango te; bakoluka Ngai na ngonga ya malamumu, kasi bakomona Ngai te.

NABENGAKI, MPE BOBOYAKI → NA NGONGA WANA BAKOBENGA, KASI NAKOYANOLA TE.

(Makanisi na ngai ya mokuse — mpasi, tsarah (H6869, mpasi), euti na mosisa moko oyo elimboli mokuse: esika ya bokangami, oyo elandami mpe ekangami, ya molimo oyo ezali na se ya lisenga. Mawa makasi, tsuqah (H6695, mawa makasi), ezali bopusi ya lisenga wana. Kati na molili wana ya mokuse, Nkolo akotisaka pole ya lobiko na ye, soki moto akoyoka.)

D. Masese 1:29 Lokola bayinaki boyebi mpe baponaki te nzela ya kotosa Yawe **[H7451 ra ■] [H8085 shama ■] [H1847 daath ■]** (30) lokola baboyaki kondima toli na Ngai mpe batiolaki pamela na Ngai (31) bakolia mbuma ya etamboli na bango mpe bakotonda na mabongisi ya mitema na bango moko. (32) Pamba te kotomboka ya bato oyo bazangi mayele ekoboma bango, mpe bozangi bokebi ya bato oyo bazangi mayele ekoboma kaka bango moko; (33) kasi moto oyo ayokaka Ngai akovanda na kimia mpe akobanga mabe moko te.»

BAYINAKI BOYEBI + BAPONAKI TE KOBANGA NKOMBO YA NKOLO → KASI MOTO OYO AYOKAKI AKOZALA NA KIMIA MOSIKA NA KOBANGA MABE.

E. Ezayi 5:20 Mawa na bato oyo babengaka mabe malamumu mpe malamumu mabe, oyo bamonaka molili lokola pole mpe pole lokola molili, oyo bamonaka bololo lokola elengi mpe elengi lokola bololo!

[H2896 towb ■] [H7451 ra ■]

MAWA = MABE BABENGI MALAMU + MALAMU BABENGI MABE → MOLILI EMONANI LOKOLA POLE.

II. BATO OYO BASALAKA MABE — BILEMBO MINEI, MPE NZELA YA MOTO YA SEMBO

A. Jeremi 4:22 «Bato na Ngai bazali bazoba, bayebi Ngai te; bazali bana bazangi bososoli, bazali na mayele te, bayebi kaka kosala mabe, kasi bayebi kosala bolamu te.» **[H3045 yada ■]**

BAYEBI KAKA KOSALA MABE + BAYEBI KOSALA BOLAMU TE = BAYEBI NGAI TE.

B. Masese 24:8 Moto oyo asalaka mabongisi ya kosala mabe akokende sango lokola moteki baninga. **[H2803 chashab ■]**

OYO AZALI KOKANISA KOSALA MABE = MOTO YA MABE.

C. Jeremi 13:23 Boni, moto mwindo akoki solo kobongola poso ya nzoto na ye? Nkoyi ekoki kolongola penza matono ya poso ya nzoto na yango? Bokokoka kosala malamumu te, bino bato oyo bomesana kosala mabe. **[H3928 limmud ■]**

KOMESANA KOSALA MABE = POSO YA NZOTO YA MOTO MWINDO + MATONO YA NKOYI, EBONGWANI TE.

D. Masese 4:14 Kokotaka te na nzela ya bato ya mobulu mpe kotambolaka te na nzela ya bato mabe. **[H7451 ra ■]** (15) Longwa kati na bango, kolekela wana te, kosala mpe maseki kuna te, kasi kende na yo na nzela mosusu. (16) Pamba te balalaka pongi te soki basali nanu moto mabe te, mpe pongi ekimaka bango soki babomi moto te; (17) baliaka lipa na nzela ya mabe mpe bamelaka vino na nzela ya mobulu.

KOKOTA TE + LONGWA NA YANGO → ZAMBI BALALAKA PONGI TE, SOKI BASALI MABE TE.

E. Masese 4:18 Nzokande, nzela ya bato ya sembo ezali lokola pole ya tongo makasi, oyo kongenga na yango eyaka malembe-malembe kino tango moyi ekobima makasi. (19) Nzela ya bato ya mobulu ezali lokola molili, bayebaka te eloko nini ekokweyisa bango.

NZELA YA MOSEMBO = POTO EZALI KOPELA, KOKOLA KIN'AKOKOMA MOKOLO MOKOKA → NZELA YA MOTO MABE = MOLILI.

(Makanisi na ngai ya moko — oyo ezali bilembo ya bato oyo basalaka mabe. Bazangi boyebi ya kosala malamumu. Bakanaka kosala mabe na nko. Bamesanaka na yango tii ekomaka lokola loposo na bango moko. Na suka, bakoki kolala pongi te soki basali mabe te. Mpe ndambo ya oyo bazangaka kososola ezali oyo: bamonaka te, kino ntango esili, mabe oyo basalaka na molimo na bango moko.)

III. PENTATEUKE — GÉNESE: NZETE, KOKWEYA, MPE MOTEMA MABE

A. Ebandeli 2:8 Yawe Nzambe alonaki elanga moko kati na Edeni, na ngambo ya este. Atiaki moto oyo akelaki kati na yango. **[H7451 ra ■] [H1847 daath ■] [H2896 towb ■]** (9) Yawe Nzambe abimisaki wuta na mabele banzete ya lolenge nyonso oyo ezalaki kitoko mpo na kotala mpe elengi mpo na kolia. Atiaki mpe nzete ya bomoi na kati-kati ya elanga; lisusu atiaki nzete ya koyeba malamumu mpe mabe.

NZETE NYONSO EZALI KITOKO NA MITO MPE MALAMUMU MPO NA KOLIA + NZETE YA BOMOI + NZETE YA BOYEBI YA MALAMUMU MPE MABE.

(Makanisi na ngai moko — talá banzete. Nzete moko na moko ezalaki malamumu mpo na kolia. Na sima, nzete ya BOMOI etelemaki na esika na yango moko. Mpe nzete ya BOYEBI ya malamumu na mabe etelemaki mpe na esika na yango moko. Banzete mibale etelemaki na katikati, mpe kaka moko nde epekisamaki.)

B. Ebandeli 2:15 Yawe Nzambe azwaki moto mpe atiaki ye kati na elanga ya Edeni mpo na kolona yango mpe kobatela yango.

YAWE NZAMBE AZWAKI MOTO + ATIAKI YE NA ELANGA → MPO NA KOSALA MPE KOBATELA YANGO.

C. Ebandeli 2:16 Mpe Yawe Nzambe apesaki mitindo oyo na moto: «Okoki kolia mbuma nyonso ya elanga **[H7451 ra ■] [H2896 towb ■] [H1847 daath ■]** (17) kasi okolia te mbuma ya nzete ya koyeba malamumu mpe mabe; pamba te mokolo oyo okolia yango, okokufa solo.»

OKOKI KOLIA MBUMA NYONSO YA ELANGA → KASI TE NA NZETE YA BOYEBI YA MALAMUMU MPE MABE → NA MOKOLO OKOLIA YANGO, OKOKUFA SOLO.

(Makanisi na ngai — Nkolo apesaki mingi: ya NZETE nyonso, kolia na bonsomi. Apekisaki kaka nzete moko. Mpe mobeko epesamaki na MOTO, mpo mwasi asalemaki naino te.)

D. Ebandeli 3:1 Nzokande, kati na banyama nyonso ya zamba oyo Yawe Nzambe akelaki, nyoka nde elekaki na mayele mabe. Alobaki na mwasi: — Nzambe alobaki na bino solo ete bolia mbuma ata moko te ya banzete ya elanga? **[H3045 yada ■]** (2) Mwasi azongisaki epai ya nyoka: — Toliaka bambuma ya

banzete ya elanga. (3) Kasi na oyo etali mbuma ya nzete oyo ezali na kati-kati ya elanga, Nzambe alobaki: «Bosengeli te kolia yango, mpe bosengeli te kosimba yango; noki te bokokufa.» (4) Nyoka alobaki na mwasi: — Solo penza, bokokufa te. (5) Pamba te Nzambe ayebi malamumu ete mokolo oyo bokolia yango, miso na bino ekofungwama mpe bokokoma lokola Ye: koyeba malamumu na mabe.

NZAMBE ALOBAKI → NYOKA ALOBI: BOKOKUFA TE SOLO + BOKOZALA LOKOLA BANZAMBE, BOKOYEBBA MALAMU NA MABE.

E. Ebandeli 3:6 Mwasi amonaki ete mbuma ya nzete ezali elengi mpo na kolia, kitoko mpo na kotala mpe malamumu mpo na kofungola mayele. Boye azwaki mbuma mpe aliaki yango. Apesaki yango mpe na mobali na ye, oyo azalaki elongo na ye; bongo ye mpe mobali aliaki yango. **[H3045 yada ■] [H2896 towb ■]** (7) Mbala moko, miso na bango mibale efungwanaki, mpe basosolaki ete bazali bolumbu. Boye, basangisaki makasa ya nzete ya figi mpe bamizipaki.

AMONAKI + AZWAKI + ALIAKI + APESAKI → MISO NA BANGO MIBALE EFUNGWANAKI, MPE BAYEBAKI ETE BAZALI BOLUMBU.

(Makanisi na ngai moko — soni ezalaki te liboso ya likambo oyo. Boyebi eyaki, mpe eloko ya liboso oyo elakisaki bango ezalaki bozangi bilamba na bango. Boyebi ya malamumu mpe mabe, soki nguya ya kolonga mabe ezali te, ebataka soni.)

F. Ebandeli 3:8 Na pokwa, bayokaki makelele ya matambe ya Yawe Nzambe kotambola kati na elanga. Boye, mobali mpe mwasi babombamaki kati na banzete ya elanga mpo na kokima Yawe.

[H6440 panim ■] [H7307 ruach ■]

BAYOKAKI MONGONGO YA YAWE NZAMBE → MPE BAMIBOMBAKI LIBOSO YA ELONGI YA YAWE NZAMBE.

(Makanisi na ngai ya moko — presence ezali panim (H6440, elongi), elongi. Botomboki esalisaki bango kobombana liboso ya elongi wana bakelamaki mpo na kotelema liboso na yango. Mpe "mopepe ya moi" ezali, na Ebre, mopepe ya mokolo.)

G. Ebandeli 3:9 Kasi Yawe Nzambe abengaki mobali mpe atunaki ye: — Ozali wapi? **[H3372 yare ■]** (10) Azongisaki: — Nayoki makelele ya matambe na Yo kotambola kati na elanga mpe nabangi mpo ete nazali bolumbu; yango wana nabombami.

NAYOKAKI MONGONGO NA YO + NABANGAKI, MPO NAZALAKI BOLUMBU → MPE NAMIBOMBAKI.

(Makanisi na ngai ya moko — kobanga, yare (H3372, kobanga): kobanga ya liboso na Makomi mobimba elandi botomboki ya liboso. Kobanga ekotaki elongo na boyebi ya mabe.)

H. Banzembo 56:4–56:5 (KJV 56:3–4) Mokolo oyo nazalaka na bobangi, natiaka elikya na ngai kati na Yo. **[H982 batch ■] [H3372 yare ■]** (4) Epai ya Nzambe, nakumisaka Liloba na Ye; Epai ya Nzambe, natiaka motema mpe nabangaka te. Moto oyo akokufa akoki kosala ngai nini?

NTANGO NAZALI KOBANGA = NAKOTIA ELIKYA NA YO → NAKOBANGA TE OYO MOSUNI EKOKI KOSALA NGAI.

I. Banzembo 56:12 (KJV 56:11) pembeni ya Nzambe oyo natielaka motema mpe nazalaka na bobangi te, moto akoki kosala ngai nini? **[H3372 yare ■] [H982 batch ■]**

BOTIELI NZAMBE MOTEMA = NAKOZALA NA BOBANGI TE, MOTO AKOKI KOSALA NGAI NINI.

(Makanisi na ngai moko — tia mikapo mibale ya nzembo oyo esika moko. Na ebandeli: "ntango nazali kobanga, nakotia elikya na ngai." Na nsima: "nakobanga te." Elikya eteleme kati na mikapo mibale wana — ekoki na motema mpo na kobatela mitema. Oyo ezali eyano na maloba ya Adamu: "nabangaki, mpe namibombaki": kasi te mpo na kobombana liboso ya elongi, kasi mpo na kotia elikya na liloba.)

J. Ebandeli 3:22 Yawe Nzambe alobaki: «Tala, moto akomi lokola moko kati na biso mpo na koyeba malamumu mpe mabe. Sik'oyo, esengeli te kopesa ye nzela ya kotia loboko na ye mpo na kozwa lisusu mbuma ya nzete ya bomoi mpe kolia yango, noki te awumela libela na bomoi.» **[H3045 yada ■]** (23) Boye, Yawe Nzambe abenganaki ye na elanga ya Edeni mpo ete asala mosala ya mabele epai wapi awutaki. (24) Sima na kobengana moto, atiaki basheribe, na ngambo ya este ya elanga ya Edeni, na mopanga ya moto oyo ezalaki kobaluka bipai na bipai mpo na kobatela nzela ya nzete ya bomoi.

MOTO AKOMI LOKOLA MOKO KATI NA BISO MPO NA KOYEBBA MALAMU MPE MABE → ABENGANAMI + MOPANGA YA MOTO, MPO NA KOBOMBA NZELA YA NZETE YA BOMOI.

(Makanisi na ngai ya moko — eloko moko na kati ya boyebi ya malamumu mpe mabe epesaki moto koleka oyo akokaki komema. Boyebi na ye elekaki nguya na ye. Akokaki sasaipi koyeba malamumu, kasi kosala yango te. Akokaki koyeba mabe,

kasi kotelema liboso na yango te. Mpe mopanga ezalaki kobatela nzela ya nzete ya bomoi, mpo ete alia te mpe azala na bomoi libela na kati ya ezalela wana ebukana.)

K. Ebandeli 6:5 Yawe amonaki ndenge nini mabe ya moto ekomaki mingi kati na mokili, mpe tango nyonso, makanisi ya motema ya moto ezalaki kaka mabe. [H6087 atsab ■] [H7451 ra ■] [H3336 yetser ■] (6) Boye Yawe ayokaki mawa na ndenge akelaki moto kati na mokili mpe abongolaki makanisi na Ye.

MAKANISI NYONSO YA MITEMA NA YE = MABE KAKO NTANGO NYONSO → MPE EYOKISAKI YE MAWA NA MOTEMA NA YE.

(Makanisi na ngai ya moko — imagination ezali yetser (H3336, imagination), eloko oyo esalemi: mikano mpe bamposa oyo esalemi na motema. Nzambe amonaki mabe, oyo ezali mbuma ya bosoto. Mabe euti na mikano oyo esalemi na motema. Mpe eyokisaki ye mawa na motema na ye. Ata sik'oyo, ntango Molimo Mosantu ayokaka mawa, ezali mpo makanisi mabe, bamposa mpe mikano ebombami na kati.)

L. Ebandeli 8:20 Noa atongaki etumbelo mpo na Yawe mpe azwaki ndambo ya banyama mpe bandeke ezanga mbindo, abonzelaki yango Yawe lokola mbeka ya kotumba. [H7451 ra ■] [H3336 yetser ■] [H7381 reyach ■] [H5207 nichoach ■] [H5930 olah ■] (21) Boye, Yawe ayokaki solo kitoko mpe amilobelaki: «Nakolakela lisusu mabele mabe te likolo ya moto, pamba te wuta bomwana ya moto, motema ya moto elukaka kaka makambo mabe; nakoboma lisusu te bikelamu nyonso ya bomoi ndenge nawuti kosala. (22) Na tango nyonso oyo mokili ekozala, tango ya kolona mpe tango ya kobuka, tango ya malili mpe tango ya molunge, tango ya mvula mpe tango ya elanga, tango ya moyi mpe tango ya butu, ekozanga te.»

NOA ABONZAKI MBEKA YA KOTUMBA → YAWE AYOKAKI NSOLO EFIÉ → NAKOLAKELA LISUSU MABELE MABE TE.

(Makanisi na ngai ya moko — motuna oyo ebongi koluka: ndenge nini Noa ayebaki ete asengeli kobonza mbeka? Ayokaki mongongo? Mbeka wana ezalaki na boyokani nini na mabe? Motema ya moto ezalaki naino mabe banda bomwana na ye. Nzokande, ntango mbeka ya kotumba esalemaki, Nkolo alobaki kimia na motema na ye, lokola nde mbeka kaka ekokaki koyanola mabe, mpo moto ezikisaki mbeka. Bomba motuna oyo. Makomami eyanolaka yango na nzete mosusu.)

KOSUKISA

Masese 1:33 kasi moto oyo ayokaka Ngai akovanda na kimia mpe akobanga mabe moko te.»

[H7451 ra ■] [H8085 shama ■]

OYO AZALI KOYOKA = KOFANDA NA KIMIA + KOZALA NA BOBANGI TE LIBOSO YA MABE.

1 Petelo 2:24 Kati na nzoto na Ye, amemaki masumu na biso kuna na ekulusu mpo ete tokoka kokufa na oyo etali masumu mpe tokoka kozala na bomoi mpo na bosembo. Ezali na nzela ya bapota na Ye nde bobikisamaki na bokono. [G3586 xylon ■] [G399 anaphero ■]

KATI NA NZOTO NA YE, AMEMAKI MASUMU NA BISO KUNA NA EKULUSU → TOKOKA KOKUFA NA OYO ETALI MASUMU MPE TOKOKA KOZALA NA BOMOI MPO NA BOSEMBO + EZALI NA NZELA YA BAPOTA NA YE NDE BOBIKISAMAKI NA BOKONO.

(Makanisi na ngai ya moko — motuna ya etumbelo ya Noa ezali koyanolama awa. Na nzela ya nzete, boyebi ya mabe eyaki. Na likolo ya nzete, mabe ememamaki mosika. Mbeka oyo Noa azalaki koluka kokoma, Nzambe ye moko apesaki yango: ye moko, nzoto na ye moko, mbeka moko. Moto nyonso oyo akoyoka akopema na kobanga mabe, mpo mabe eyanolami.)

MOKAPO MOKE YA MOMEKANO

1. Deuteronome 30:15 — Tala, nasili kotia lelo, liboso na yo:

- a) kopambolama mpe kolakelama mabe kaka Bomoi mpe bolamu, kufa mpe mabe
- c) mobeko mpe mitindo

2. Genesis 2:16-17 — Okoki kolia mbuma nyonso ya elanga kasi okolia te mbuma ya:

- a) nzete ya bomoi
- b) nzete nyoso ekitisaka miso na kotala
- c) nzete ya koyeba malamumu mpe mabe

3. Masese 1:33 — Nani akovanda na kimia mpe akobanga mabe moko te?

- a) kasi moto oyo ayokaka Ngai
- b) baoyo balukaka ngai na ntongo
- c) bato oyo bazangi mayele, na bomengo na bango

4. Yirimia 13:23 — Bino bato oyo homesana kosala mabe bokokoka kosala malamumu te, mbala moko:

- a) bateyisi bango kosala malamumu
- b) moto mwindo akoki kobongola poso ya nzoto na ye, mpe nkoyi ekoki kolongola matono ya poso ya nzoto na yango
- c) bikoti na bango ebimisami

5. Ebandeli 3:8 — Adam mpe mwasi na ye babombamaki mpo na kokima:

- a) bomoi ya Yawe Nzambe, kati na banzete
- b) mopanga ya móto na ngámbo ya Ésti ya elanga
- c) mongongo ya nyoka

6. Ezalí ya Nzembo 3:22-24 — Mpo na nini moto abenganamaki na elanga?

- a) mpo ete alia lisusu te na nzete ya boyebi ya malamumu mpe mabe
- b) mpo ete nyoka ezalaki naino na elanga
- c) noki te akamata mpe mbuma ya nzete ya bomoi, alia yango, mpe awumela libela na bomoi

7. Genesis 8:21 — Ntango Yawe ayokaki solo kitoko, alobaki ete motema ya moto elukaka kaka:

- a) mabe kaka na ntango nyonso
- b) mabe wuta na bomwana na ye
- c) abongwana mpo na kosala malamumu

EYANO YA SOLO: 1-b, 2-c, 3-a, 4-b, 5-a, 6-c, 7-b

BOYEBI EYA LOKETO YA BOYEKOLI OYO

NDENGE NINI ELILI EKOPESA POLE: NZETE YA BOMOI ETELEMAKI NA KATIKATI (EBANDELI 2:9) → NA MOTO OYO AKOLONGA, NAKOPESA YE KOLIA NA NZETE YA BOMOI (EMONISELI 2:7). NZETE OYO EZALAKI KOBATELAMA NA MOPANGA EFUNGWAMI LISUSU NA KLISTO.

→ NDEGE MALOBA EZALI NA NTINA: NSOLO KITOKO YA MBEKA YA NOA (GENESIS 8:21) → KLISTO AMIPESAKI LOKOLA MBEKA MPE LIBONZA EPAI YA NZAMBE MPO NA NSOLO KITOKO (EPHESIANS 5:2). NSOLO OYO NOA APESAKI, MWANA AKOKISI YANGO.

NDENGE OYO ESENGELI NA YO: BAMIBOMBAKI LIBOSO YA BOSOLO, ELONGI YA NKOLO (GENÈSE 3:8), KASI BATO BA MITEMA YA SEMBO BAKOMONA NZAMBE (MATAYO 5:8), MPE BASALELI NA YE BAKOMONA ELONGI NA YE (EMONISELI 22:4). KOBANGA EBOMBAKI ELONGI. KOTIYA ELIKYA EZONGISAKA YANGO (NZEMBO 56:11).

NDENGE LIKAMBO OYO ETUTAKA MOTEMA: MAKANISI NYONSO YA MOTEMA EZALAKI SE MABE (EBANDELI 6:5) → LILOBA YA NZAMBE EZALI MOKAMBI OYO AKABOLAKA MAKANISI MPE MIKANO YA MOTEMA (BAEBRE 4:12). ELOKO OYO EYOKISAKI YE MAWA NA NTANGO WANA, LILOBA EZALI KOLUKA YANGO SIKAWA.

OYO EZALI NA NDIMBOLA MPO NA SEKO: BOYEBI OYO ELEKAKI NGUYA YA MOTO EZALI KOZWA EYANO NA NZELA YA MAYOKI OYO ELAKISAMI MPO NA KOKESENISA MALAMU NA MABE (BAEBRE 5:14), MPE MOTO NYONSO OYO AKOYOKA AKOZWA BOPEMI LONGWA NA KOBANGA MABE (MASESE 1:33). KOBANGA OYO EKOTAKI NA ELANGA EZALI KOKITISAMA NA KATI YA MOTEMA OYO EYOKAKA.

OSENGELI KOSALA NINI PONA KOBIKISAMA?

Talá boyekoli na biso ya Biblia — "Nasengeli Kosala Nini mpo na Kobikisama"

SOURCES & CREDITS

Scripture: Lingala Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).